

4.7 Komitet zaleca podtrzymanie systemu interwencji jako instrumentu gwarantowania cen.

4.8 EKES podkreśla, że cena produktu (buraka) powinna odzwierciedlać koszty produkcji ponoszone przez plantatorów. Przyjmuje do wiadomości propozycję częściowej rekompensaty dla plantatorów ponoszących straty w dochodach, wynikające z obniżenia ceny buraka. Wnioskuje, aby rekompensata ta była w miarę możliwości zwiększana. Nalega na konieczność zapewnienia trwałości pomocy i utrzymania budżetu cukrowego.

4.9 Komitet wnioskuje o dalsze stosowanie obowiązujących przepisów w odniesieniu do dostaw cukru kwotowego dla przemysłu chemicznego i farmaceutycznego.

4.10 Komitet uważa, że Komisja nie powinna unikać odpowiedzialności, ale wprowadzić prawdziwy plan restrukturyzacji europejskiego przemysłu cukrowego, pamiętając o interesach producentów cukru i plantatorów buraków oraz zainteresowanych zatrudnionych osób.

4.11 Komitet prosiłby Komisję o wyjaśnienie jej intencji odnośnie produkcji cukru pozakwotowego.

Bruksela, dnia 15 grudnia 2004 r.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

Opinia europejskiego komitetu ekonomiczno-społecznego w sprawie komunikatu komisji: nauka i technologia: klucz do przyszłości europy — wytyczne na temat wspierania badań przez unię europejską

COM(2004) 353 końcowy

(2005/C 157/20)

Dnia 17 czerwca 2004 r., działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w następującej sprawie wspomnianej powyżej

Sekcja ds. Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, odpowiedzialna za przygotowanie prac na ten temat, wydała swoją opinię dn. 10 listopada 2004 r. Sprawozdawcą był Gerd WOLF.

Na 413. sesji plenarnej z dn. 15-16 grudnia 2004 r. (posiedzenie z dnia 15 grudnia) Komitet stosunkiem głosów 83 do 3 przy 1 głosie wstrzymującym się przyjął następującą opinię:

1. Wstęp

1.1 Gospodarcza, społeczna i kulturalna przyszłość Europy. Przyszły rozwój Europy i jej pozycja w globalnej strukturze władzy determinowane są przede wszystkim przez nieuniknioną konkurencję na rynku światowym, z jego zmieniającą się strukturą przemysłową i gospodarczą, położeniem na rynku pracy i sytuacją w dziedzinie surowców. Staje się przy tym coraz bardziej jasne, że rozwój, sukces i siła gospodarcza i wynikająca z tego zdolność dokonywania świadczeń społecznych i rozwoju kulturalnego zależą w decydującym stopniu od dostępnej wiedzy i inwestycji w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego.

1.2 Globalna sytuacja w zakresie konkurencji. Europa konkuruje w tym zakresie nie tylko z takimi tradycyjnymi państwami przemysłowymi, jak USA, Japonia lub Rosja, lecz także z szybko rosnącymi w siłę takimi potęgami gospodarczymi, jak Chiny, Indie, Korea Południowa itd., a więc z całym

obszarem gospodarczym południowo-wschodniej Azji. Nie tylko jednak zdolność gospodarki narodowej do konkurencji i wynikająca z tego zdolność przyciągania inwestorów, naukowców i inżynierów, ale również ocena kulturalna i polityczna i wpływy zależą od sprawności naukowo-technicznej. Inwestycje w zakresie badań i rozwoju o wystarczającym zakresie muszą przyczynić się do tego, aby zabezpieczyć pozycję Europy i zapewnić długotrwały rozwój.

1.3 Europejska Przestrzeń Badawcza ERA ⁽¹⁾. W świetle tego wyzwania ukute zostało pojęcie „Europejskiej Przestrzeni Badawczej”. Pojawiło się ono w rezolucjach Rady podjętych w Lizbonie w marcu 2000 r. na temat kluczowego pojęcia i ram odniesienia dla polityki badawczej Wspólnot Europejskich;

⁽¹⁾ ERA: European Research Area, patrz w tym zakresie przede wszystkim Dz.U. C 110 z dn. 30.04.2004 (CES 319/2004) i Dz.U. C 95 z dn. 23.04.2003 (CES 288/2003).

należy to widzieć przede wszystkim w kontekście znanych ambitnych celów postawionych w Lizbonie, Göteborgu i Barcelonie. Wspierane przez Wspólnotę badania i prace rozwojowe winny zapewnić wytworzenie europejskiej wartości dodanej, przejąc w duchu subsydiarności zadania przekraczające możliwości poszczególnych Państw Członkowskich oraz połączyć, wzmocnić i udostępnić potencjał naukowy Europy. Służy to celom konkurencyjności i trwałego rozwoju. Nauka i badania są istotnymi elementami kultury europejskiej.

1.4 Ukształtowanie ERA. Wszystkie późniejsze komunikaty, decyzje i inicjatywy w zakresie europejskiej polityki badawczej opierały się na owocnej koncepcji Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Wskazać tu należy na Szósty Program Ramowy obejmujący Program EURATOM i związane z tym instrumenty wspierania badań oraz inicjatywę 3 %⁽¹⁾ i wiele innych aspektów dotyczących np. zawodu badacza, znaczenia badań podstawowych, astronautyki i biotechnologii, a także plotu powiązań między nauką, obywatelem i społeczeństwem.

1.5 Dotychczasowe opinie Komitetu. Komitet w swoich odnośnych opiniach⁽²⁾ generalnie jednoznacznie wspierał dotychczasowe inicjatywy Komisji. Uznał on decydujące znaczenie badań i prac rozwojowych (BR) dla celów Lizbony, a potem także Göteborga i Barcelony oraz dla trwałego gospodarczego, społecznego, ekologicznego i kulturalnego dobrobytu UE. Przy tym Komitet przedstawił w wielu różnych obszarach szczegółowych swoje sugestie i własne propozycje. Często zalecał on nawet wyraźne wzmocnienie działań, ale również kilkakrotnie zwracał uwagę na konieczność dokonania poprawek i wyrażał swoje wątpliwości. Te ostatnie wskazywały w szczególności na tendencję sprowadzającą się do tego, że w wyniku nadmiernej ilości przepisów, ograniczających warunków i biurokratycznych procedur oraz szybkich i gwałtownych zmian danych procedur i instrumentów wspierających powodowane było nieefektywne działanie, zamieszanie i niesmak.

2. Komunikat Komisji

2.1 Niniejszy komunikat Komisji jest konsekwentnym następstwem tego niezwykle pozytywnego rozwoju sytuacji z punktu widzenia przyjętych zasad. Obejmuje on zbiór celów i przemyśleń dotyczących przygotowania propozycji dla Siódmego Programu Ramowego BR (badania i rozwój) plus programu EURATOM uwzględniającego rozszerzenie Unii i dotychczasowe doświadczenia zdobyte w ramach Szóstego Programu Ramowego BR.

⁽¹⁾ Na posiedzeniu Rady Europejskiej w marcu 2002 r. w Barcelonie UE postawiła sobie za cel podniesienie do roku 2010 wydatków na badania łącznie o 3 % PKB, przy czym dwie trzecie powinny pochodzić z inwestycji sektora prywatnego, zaś jedna trzecia z sektora publicznego (Państwa Członkowskie i UE). Patrz też Dz.U. C 95 z 23.04.2003 r.

⁽²⁾ Dz.U. C 204 z 18.07.2000 r.; Dz.U. C 221 z 7.08.2001r.; Dz.U. C 260 z 17.09.2001 r.; Dz.U. C 94 z 18.04.2002 r.; Dz.U. C 221 z 17.9.2002 r.; Dz.U. C 61 z 14.03.2003 r.; Dz.U. C 95 z 23.04.2003 r.; Dz.U. C 234 z 30.09.2003 r.; Dz.U. C 32 z 5.02.2004 r.; Dz.U. C 110 z 30.04.2004 r.; Dz.U. C 302 z 07.12.2004.

2.2 Najpierw podsumowuje on dotychczasowe cele i działania, przy czym w związku z dokonanym w międzyczasie rozszerzeniem Unii Europejskiej szczególnie porównuje się cel 3 % z osiągniętym stanem i z sytuacją w krajach konkurujących z UE i uzasadnia się go w bardzo efektywny sposób. Podkreśla się przy tym oddziaływanie sektora publicznego jako dźwigni inwestycji gospodarki prywatnej w zakresie badań oraz konieczność uatrakcyjnienia zawodu badacza, aby można było konkurować w skali światowej o najlepsze umysły.

2.3 Tym samym uzasadnia się konieczność znacznego wzmocnienia i rozbudowy wspierania prac badawczych ze strony UE, co musi być związane także z odpowiednim nasileniem starań poszczególnych Państw Członkowskich i nie może w żadnym wypadku prowadzić do ich ograniczenia.

2.4 W związku z merytorycznymi i operacyjnymi doświadczeniami zdobytymi w trakcie realizacji dotychczasowych programów ramowych Komisja formułuje sześć wielkich celów:

- stworzenie europejskich centrów doskonałości⁽³⁾ w wyniku współpracy między laboratoriami;
- rozpoczęcie europejskich inicjatyw technologicznych;
- spowodowanie powstania konkurencji na płaszczyźnie europejskiej w zakresie badań podstawowych;
- uatrakcyjnienie Europy dla najlepszych naukowców;
- rozbudowa ważnej dla Europy infrastruktury badawczej;
- lepsza koordynacja programów badawczych poszczególnych państw.

2.5 Z innych wywodów i propozycji zawartych w komunikacie należy wymienić jeszcze następujące punkty:

- należy wykorzystać w całej pełni potencjał UE 25;
- należy w całej pełni wykorzystać synergię wynikającą ze współdziałania z funduszami strukturalnymi;
- należy ustalić tematy o priorytowym znaczeniu dla Europy;
- dwa ważne nowe zakresy tematyczne: astronautyka i bezpieczeństwo;
- należy stosować najefektywniejsze procedury wykonawcze;
- należy poprawić praktyczną realizację programu ramowego.

⁽³⁾ Patrz pkt 3.3.

3. Ogólne uwagi Komitetu

3.1 Cele z Lizbony, Göteborga i Barcelony. Komitet przyjmuje z zadowoleniem i wspiera zamierzenia i inicjatywy przedstawione w komunikacie Komisji i widzi w propozycjach Komisji niezwykle ważne działania z punktu widzenia ambitnych celów z Lizbony, Göteborga i Barcelony. Komitet z dużym zadowoleniem stwierdza, że w niniejszym komunikacie uwzględnionych zostało wiele specyficznych zaleceń przedstawionych w jego wcześniejszych opiniach.

3.2 Cel 3 %⁽¹⁾. Komitet wspiera przede wszystkim nadrzędny cel 3 %, zorientowany na obecny poziom inwestycji globalnych konkurentów w dziedzinie BR. W tym celu na płaszczyźnie UE konieczne jest poważne zwiększenie środków dostępnych dla programu ramowego plus EURATOM, zarówno zgodnie z celami Lizbony, jak i stosownie do nowej rozszerzonej Europy UE 25.

3.2.1 Podwojenie koniecznych do tego celu środków UE. W związku z tym zgodnie z propozycją ze strony Komisji należy dla wszystkich podejmowanych łącznie działań podwoić środki. Jest to zgodne także z odpowiednim zaleceniem Komitetu, które przedstawił już w swojej opinii dotyczącej Szóstego Programu Ramowego⁽²⁾.

3.2.2 Państwa Członkowskie i przemysł. Aby osiągnąć cel 3 % to podwojenie nakładów musi być jednak powiązane z odpowiednim podwyższeniem także narodowych budżetów BR i nakładów przemysłu na BR. W obydwóch przypadkach Komitet jest bardzo zaniepokojony faktem, że działania takie nie mają miejsca lub mają miejsce w bardzo ograniczonym zakresie. W przypadku przemysłowych prac badawczo-rozwojowych obserwuje się nawet przenoszenie inwestycji w zakresie BR do filii położonych poza UE. Komitet zaleca zbadanie przyczyn tego godnego pożałowania trendu, aby można było podjąć działania pozwalające na zrealizowanie celu 3 % także przez prace badawczo-rozwojowe w przemyśle prywatnym.

3.2.3 Apel Komitetu. Dlatego też Komitet apeluje ponownie do Rady, Parlamentu i rządów Państw Członkowskich, a przede wszystkim do przemysłu, aby te podejmując swoje uchwały przyłączyły się do realizacji tych celów i aby odpowiednio podniosły odpowiednio swoje narodowe budżety BR i budżety gospodarki prywatnej w tej dziedzinie. Komitet jest świadomy, że wobec obecnej, ogólnie trudnej sytuacji finansowej, nie jest to łatwe zadanie. Inwestycje w zakresie badań i prac rozwojowych są jednak nie tylko umiarkowane, ale również od dawna wymagalne z uwagi na sytuację w dziedzinie konkurencji międzynarodowej. **Po słowach muszą teraz nastąpić czyny.**

⁽¹⁾ Dz.U. C 112 z 30.4.2004

⁽²⁾ (zalecany tam wzrost budżetu odnosił się do potrzeb UE 15 i w związku z tym musi być odpowiednio ekstrapolowany dla UE 25 – Dz.U. C 260 z 17.09.2001 r.).

3.2.4 Dynamiczny rozwój. Należy przy tym unikać rozpastrywania sytuacji tylko z punktu widzenia statycznego. Polityka europejska musi — ze względu na globalny charakter konkurencji — być przygotowana na przyszły rozwój poza Europą⁽³⁾. Gdy cel 3 % osiągnięty zostanie zbyt późno, to nie uda się zrealizować celów Lizbony. W długiej perspektywie czasowej winien nastąpić dalszy wzrost inwestycji w dziedzinie BR.

3.3 Europejskie Centra Doskonałości. Komitet wspiera nadrzędny cel stworzenia Europejskich Centrów Doskonałości i wspierania ich; pozwala to na stworzenie europejskiej wartości dodanej, ustala standardy jakości i zwiększa atrakcyjność europejskich badań i prac rozwojowych. Ponadnarodowa współpraca między centrami badawczymi, szkołami wyższymi i przedsiębiorstwami, do jakiej się tu dąży, musi również w przyszłości stanowić istotny element polityki wspierania przez program ramowy BR (plus EURATOM) z głównym naciskiem na priorytety tematyczne.

3.3.1 Wymogi. Wymogiem realizacji tego celu jest jednak istnienie doskonałych placówek lub grup, których współpraca pozwala oczekiwać na osiągnięcia na najwyższym poziomie.⁽⁴⁾

3.3.2 Brak nowego instrumentu wspierającego. Należy tu przy tym jeszcze dokładniej wyjaśnić, że pojęcie „Centrów Doskonałości” nie jest nowym instrumentem wspierającym (patrz na ten temat dalej), lecz nadrzędnym pojęciem, które obejmuje instrumenty wspierające służące do zrealizowania tego celu, jak np. Sieci doskonałości (Networks of Excellence (NoE)), Zintegrowane projekty (Integrated Projects (IP)) lub Celowe projekty badawcze (Specific Targeted Research Projects (STREP)).

3.4 Instrumenty wspierania badań⁽⁵⁾ (struktura projektów). Wskazując na godny uznania zamiar Komisji stworzenia efektywnych procedur wykonawczych Komitet ponawia⁽⁶⁾ swój postulat jasności, prostoty, ciągłości, a przede wszystkim elastyczności instrumentów wspierania badań. To ostatnie oznacza, że wnioskodawcy muszą być w stanie dopasować instrumenty do optymalnej struktury i wielkości projektu niezbędnej dla danego zadania. Tylko w ten sposób można uniknąć tworzenia projektów, których wielkość i struktura kieruje się przewidywanymi instrumentami wspierania badań, a nie optymalnymi wymogami naukowo-technicznymi. Instrumenty te muszą służyć warunkom pracy i celom badań i rozwoju i nie może być w żadnym wypadku odwrotnie. Nakłady na wystąpienie z wnioskiem i zarządzanie muszą się opłacać.

⁽³⁾ Patrz punkt 1.2.

⁽⁴⁾ Na ten temat patrz także punkt 4.2 i następane.

⁽⁵⁾ Na ten temat patrz także punkt 4.6.

⁽⁶⁾ Na ten temat patrz także rozdział 5.4 CES 288/2003 (Dz.U. C 95 z 23.04.2003 r.).

3.5 Badania podstawowe i konkurencja europejska. Podobnie Komitet powtarza podstawową wypowiedź swojej niedawnej opinii ⁽¹⁾ na ten temat, a mianowicie konieczność położenia wyraźnego nacisku na wspieranie badań podstawowych, jako podstawy wszystkich pozostałych przedsięwzięć badawczo-rozwojowych, co powinno się odbywać w ramach konkurencji europejskiej z wolnym wyborem tematów przez wnioskodawców. Konkurencja na płaszczyźnie europejskiej stwarza europejską wartość dodaną.

3.6 Międzynarodowy wymiar badań. Nie należy przy tym pomijać faktu, że równie wielkie znaczenie ma międzynarodowy wymiar badań sięgający poza UE. Czołowe osiągnięcia w dziedzinie badań i prac rozwojowych powstają obecnie na polu globalnym, międzynarodowym ⁽²⁾ polu światowej, otwartej kooperacji a jednocześnie obejmującej cały świat konkurencji. Także ten aspekt winien być wspierany przez stosowne działania (np. program mobilności, umowy kooperacyjne itd.) oraz znajdować odpowiednie uwzględnienie

3.7 Splot powiązań i równowaga między kategoriami badań ⁽³⁾. Komitet zwraca przy tym jeszcze raz uwagę na splot powiązań niezbędny dla innowacji i postępu, na owocne wzajemne oddziaływania i na płynne przejścia między kategoriami badań podstawowych, badań stosowanych (nazywanych czasami badaniami wstępnymi) i prac rozwojowych (prace rozwojowe dotyczące produktu i technologii). Ten tak ważny dla konkurencyjności wspólnoty i dla celów z Lizbony splot powiązań dotyczy także współpracy i wzajemnego uzupełniania badań przemysłowych i prac rozwojowych na uniwersytetach i w organizacjach badawczych wspieranych przez państwo. Dlatego też musi on znaleźć swoje odbicie w zrównoważeniu wspierania poszczególnych kategorii, a także w poszczególnych zadaniach i podtematach danych Priorytetów Tematycznych/akcji. Wymienione wyżej kategorie badań muszą więc mieć zapewniony dostęp do wszystkich stosownych osi wsparcia programu ramowego. Na tym opiera się ostatecznie działanie dźwigni między nakładami na BR sektora publicznego i gospodarki.

3.8 Efektywne procedury wykonawcze. Komitet przyjmuje również z zadowoleniem i wspiera zamiar stosowania efektywnych procedur wykonawczych i poprawy praktycznej realizacji programu ramowego. Tu Komitet widzi bardzo istotne zapotrzebowanie na działania, które wymagają mniejszych nakładów biurokratycznych, które są lepiej niż dotychczas uzgodnione ze Scientific Community i przemysłem i których wewnętrzne reguły odpowiadają doświadczeniom i warunkom pracy. Najważniejszymi uczestnikami Europejskiej Przestrzeni Badawczej są pasjonujący się odkryciami badacze. Potrzebują oni przestrzeni dla rozwinięcia swoich możliwości

oraz optymalnych warunków ramowych. Wszystkie te aspekty powinny być odpowiednio uwzględnione.

4. Szczegółowe uwagi Komitetu

4.1 Niedawne opinie. Większa część z przedstawionych dalej uwag została już zasugerowana lub sformułowana w niedawnych opiniach poświęconych europejskiej polityce badawczej ⁽⁴⁾.

4.2 Kryterium określające. Określającym kryterium przy wyborze projektu i wspieraniu badań musi być doskonałość naukowa i technologiczna pozwalająca na utrzymanie lub zdobycie dla UE czołowej pozycji w globalnej konkurencji. Tylko w ten sposób można osiągnąć cele sformułowane w komunikacie Komisji, a mianowicie stworzenie „Czołowych osiągnięć i innowacji będących kluczem do przemysłowej konkurencyjności Europy” i „wytworzenie w dziedzinie badań podstawowych większej kreatywności w wyniku konkurencji między zespołami na płaszczyźnie europejskiej”.

4.2.1 Doskonałość. Doskonałość i czołowe osiągnięcia są wynikiem złożonego, żmudnego i długotrwałego procesu rozwoju i doboru przebiegającego według reguł opracowanych przez samą Scientific Community, w którego ramach musi do siebie pasować i być uwzględniany cały szereg ważnych i powiązanych ze sobą czynników.

4.2.2 Społeczeństwo i polityka. Społeczeństwo i polityka muszą się więc zatroszczyć o to, aby istniały lub zostały stworzone warunki powstania i utrzymania doskonałości i czołowych osiągnięć.

4.2.3 Odmienne kryteria. Odmienne od tego, nie uwzględniające istoty sprawy lub abstrakcyjne kryteria zwiększają biurokratyczne nakłady, prowadzą do nikąd i kryją w sobie niebezpieczeństwo podejmowania błędnych decyzji z wszelkimi tego niekorzystnymi następstwami nie tylko dla celów Lizbony, lecz także dla całego europejskiego klimatu badawczego.

4.3 Potencjał UE 25. Jednocześnie jest jednak istotne, aby całkowicie rozwinąć i wykorzystać potencjał UE 25, a Komitet wspiera w całej pełni stosowne zamiary Komisji. W tym celu należy stworzyć odpowiednie warunki w placówkach badawczych poszerzonej Unii oraz regionach o niewystarczającym wyposażeniu w potencjał badawczy dla osiągnięcia czołowych wyników, o ile warunki takie jeszcze nie istnieją.

4.3.1 Subsydiarność. Zgodnie z zasadą subsydiarności rozwój takiego narodowego potencjału naukowo-technicznego i podstawowego wyposażenia w tym zakresie jest zadaniem Państw Członkowskich jako podstawa dla osiągnięcia doskonałości i czołowych wyników.

⁽¹⁾ Dz.U. C 110 z 30.4.2004.

⁽²⁾ Np. Kanada, Chiny, Indie, Japonia, Korea, Rosja i USA.

⁽³⁾ Na to zagadnienie oraz na niektóre związane z tym problemy zwrócono szczegółowo uwagę w opinii Komitetu 7. **Badania i innowacje techniczne** dotyczącej „Europejskiej Przestrzeni Badawczej”.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 95 z dn. 23.04.2003 r.; Dz.U. C 110 z dn. 30.04.2004 r.

4.3.2 Fundusze strukturalne i Europejski Fundusz Inwestycyjny. Tam gdzie jest to konieczne i ma widoki na sukces, zadanie to winno być wspomagane i wspierane w sposób ukierunkowany i skuteczny przez fundusze strukturalne i Europejski Fundusz Inwestycyjny UE. Dlatego też Komitet wspiera zamiar Komisji, także w duchu skutecznej polityki spójności, aby w pełnym zakresie wykorzystać uzupełnienie programu ramowego funduszami strukturalnymi, ale ze swej strony zaleca, aby działania te rozszerzyć o fundusz inwestycyjny i część jego środków użyć do rozbudowy potencjału badawczego i infrastruktury.

4.3.3 W tym celu trzeba także przewidzieć pewien kapitał rozruchowy na działania w zakresie BR w nowych Państwach Członkowskich, jako że instytucje naukowe w tych krajach nie są jeszcze w stanie same wyłożyć potrzebne środki na projekty wspierane przez UE. W charakterze uzupełnienia należałoby jednak także każdorazowo utworzyć odpowiednie krajowe systemy wsparcia.

4.4 Infrastruktury badawcze. Również w tym kontekście Komitet wita z zadowoleniem propozycje Komisji, aby rozbudowywać infrastruktury badawcze⁽¹⁾ o znaczeniu europejskim. W tym zakresie dotychczas dobrze sprawdziło się miarodajne finansowanie wybranych dużych projektów na podstawie „zmiennej geometrii” i dlatego też winno ono być również kontynuowane w przyszłości. Europejskie Forum Strategiczne ds. Infrastruktur Badawczych (ESFRI) pełni tutaj kluczową pomocną rolę doradczą. Opierając się na tym należałoby opracować europejską koncepcję infrastruktury.

4.4.1 Infrastruktury średniej wielkości. Stosownie do wielkości stojących do dyspozycji środków oraz widocznej korzyści dla projektów wspólnotowych działania te nie powinny ograniczać się wyłącznie do dużych rozwiązań, ponieważ również kompleksowe infrastruktury badawcze średniej wielkości potrzebne są w wielu obszarach badawczych i mogą one jednocześnie służyć do celów badawczych kilku Państw Członkowskich.

4.5 Wzmocnienie Priorytetów Tematycznych i mobilności. Jak już wspomniano Komitet wspiera propozycje Komisji, aby podwoić środki postawione do dyspozycji dla Siódmego Programu Ramowego plus programu EURATOM (w porównaniu do obecnego Szóstego Programu). Wzrost ten winien w pierwszym rzędzie⁽²⁾ służyć priorytetom tematycznym/akcjom/projektom (łącznie z dotyczącymi EURATOMU) i programowi mobilności⁽³⁾ (łącznie z wspieraniem narybku naukowego i czołowych badaczy).

⁽¹⁾ Na ten temat patrz także rozdział 5.4 z (Dz.U. C 95 z 23.04.2003 r.).

⁽²⁾ Poza tym patrz zalecenia w punkcie 3.5.

⁽³⁾ Szczególną rolę odgrywa tu program Maria Curie, którego wzmocnienie jest zalecane.

4.6 Instrumenty wspierania badań. Aby wyraźniej podkreślić sformułowane już w tym zakresie zalecenia Komitet zaleca stosowanie następujących zasad:

- Liczba instrumentów musi dać się ogarnąć.
- Instrumenty muszą być dobrze zdefiniowane, a ich cele muszą być przejrzyste.
- Stosowanie instrumentów powinno być możliwie proste.
- Winny one priorytetowo koncentrować się na bezpośrednim wspieraniu zadań z dziedziny BR i na badaczach prowadzących te badania.
- Wybór instrumentów lub instrumentu dla określonego przedsięwzięcia lub projektu winien znajdować się w rękach wnioskodawcy. Poszczególne elementy priorytetów tematycznych nie powinny więc być w żadnym wypadku powiązane a priori z zadaniem instrumentem⁽⁴⁾; Komisja winna jednak oferować doradztwo w tym zakresie i wyjaśniać powody, dla których dla określonych tematów preferowany jest określony instrument.
- Także w przypadku instrumentów należy zwracać uwagę na wystarczającą ciągłość, a w szczególności unikać skokowej „zmiany paradygmatu”, aby nakłady administracyjne utrzymywały się dla wszystkich zainteresowanych w rozsądnych granicach.
- Priorytetowo należałoby traktować przyznawanie „grantów” lub „STREP” (celowe projekty badawcze), a więc zatwierdzanie przejrzystych i łatwych do kształtowania przedsięwzięć badawczych. W tym kontekście Komitet zwraca uwagę na swoje wcześniejsze sugestie i na późniejsze uwagi dotyczące MSP.

W duchu tych zasad zaleca się między innymi, aby w NoE (Networks of Excellence) subwencjonować nie tylko nakłady związane z koordynacją, lecz również część bezpośrednich nakładów na BR (jak to już ma np. miejsce w przypadku stowarzyszeń w ramach programu połączeń Euratomu).

4.6.1 Sprawozdanie Marimon⁽⁵⁾. Komitet przyjmuje z dużym zadowoleniem do wiadomości, że stosowne zalecenia sprawozdania Marimon, który się właśnie ukazał, w bardzo znacznym stopniu pokrywają się z jego własnymi zaleceniami. Popiera on wyraźnie te wypowiedzi.

⁽⁴⁾ Komitet ponownie wyraża żal, że nie uwzględniono wcześniejszych zaleceń o jednakowej treści.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie nt. panelu ekspertów pod kierunkiem prof. Marimon, 21 czerwca 2004, Szósty Program Ramowy.

4.6.2 **Ciągłość.** Aby jeszcze raz wyraźnie podkreślić i wyjaśnić znaczenie tego punktu widzenia należy stwierdzić, że generalnie przy przejściu od Szóstego do Siódmego Programu Ramowego należy zapewnić maksymalną ciągłość. Dla nauki i przemysłu (przede wszystkim dla MSP) dotychczasowa zmiana warunków wspierania, procedur składania wniosków, kryteriów oceny, prawnych warunków ramowych/instrumentów i modeli kosztów związana z przejściem od jednego programu ramowego do następnego programu oznacza obciążenie zmniejszające ich zdolność do osiągania wyników. W celu zapewnienia tej ciągłości nie należy więc wprowadzać zasadniczo nowych dokumentów lub innych procedur. Zamiast tego dotychczasowe instrumenty i procedury winny zostać uproszczone i dopasowane stosownie do zdobytego doświadczenia i zaleceń. Głównym celem musi być więc ciągłość powiązana z uproszczeniem i uczynieniem ich bardziej jasnymi oraz elastycznością dla wnioskodawcy przy wyborze instrumentów.

4.7 **Platformy technologiczne.** Komitet wspiera wyraźnie inicjatywę Komisji i przemysłu w zakresie tworzenia „platform technologicznych”, które łączyłyby przedsiębiorstwa, placówki badawcze, świat finansów, władze oraz gremia ustalające normy na płaszczyźnie europejskiej. Zadaniem tych platform byłoby ustalanie wspólnego programu badawczego, przy którego pomocy winna być mobilizowana masa krytyczna składająca się z zasobów poszczególnych państw i zasobów europejskich, zasobów publicznych i zasobów zgromadzonych w gospodarce prywatnej.

4.7.1 **Wspólnotowe przedsięwzięcia rozwojowe.** Komitet uważa ten sposób działania w przypadku kompleksowych i kosztownych wspólnotowych naukowo-technicznych przedsięwzięć rozwojowych, jak np. projekt GALILEO, o dobrze zdefiniowanych celach, za godny zalecenia krok zmierzający do zrealizowania skoncentrowanego współdziałania partnerów. Może to stać się w formie „Zintegrowanych projektów (IP)”, a także „wspólnych przedsięwzięć” zgodnie z artykułem 171 Traktatu WE ⁽¹⁾. Także jednak w tym przypadku należy każdorazowo starannie sprawdzić ⁽²⁾, jak można uniknąć rozděcia nakładów organizacyjnych/administracyjnych i w jaki sposób można osiągnąć stosowny udział MSP lub mniejszych instytutów/grup badawczych.

4.7.2 **Nakłady administracyjne i organizacyjne.** Z uwagi na związane z tym niezbędne duże nakłady organizacyjne/administracyjne i prawne (np. w zakresie zagadnień własności intelektualnej) przed tworzeniem kolejnych „platform technologicznych” należy najpierw zdobyć doświadczenie związane z platformami tworzonymi obecnie i jednocześnie wyjaśnić, że także w tym przypadku stosowana może być zasada „zmiennej geometrii”. Oprócz tego należy każdorazowo sprawdzić, czy cel jest jednoznacznie zdefiniowany i czy nie może on zostać osiągnięty przy pomocy prostszych procedur lub drogą rozbudowy tych prostszych procedur, aby uniknąć sytuacji, w której dalszy wzrost częściowo nakładających się na siebie instru-

mentów spowoduje powstanie nieproporcjonalnie wysokich nakładów na koordynację. W razie możliwości należy stosować prostsze instrumenty.

4.8 **Małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP).** MSP już teraz wnoszą w znacznym stopniu wkład do procesu innowacji lub posiadają potencjał pozwalający uczynić to w przyszłości. Dlatego też warunki udziału MSP w priorytetach tematycznych winny zostać ukształtowane w sposób jeszcze bardziej elastyczny i uproszczony, między innymi poprzez elastyczne przyporządkowanie i przy pomocy opcji wyboru tematów i instrumentów (CRAFT, Collective Research, EUREKA). Ogólnie rzecz biorąc przy dostosowywaniu instrumentów wspierania i strukturyzacji projektów należy lepiej niż do tej pory zwracać uwagę na to, aby kompetentne MSP miały zapewniony stosowny udział i to zarówno w dziedzinie hightech, jak i lowtech. Do tego celu nadają się lepiej takie instrumenty wspierające, jak celowe projekty badawcze — STREP, które pozwalają na dojście do głosu także mniejszym grupom i projektom i które sprzyjają także podejściu oddolnemu (*bottom-up*).

4.8.1 **MSP i transfer wiedzy.** Należy tu oddzielnie rozważyć również bardzo ważne zadanie przybliżenia i przekazania przemysłowi, w szczególności zaś badaczom i inżynierom działającym w MSP najnowszej, potencjalnie nadającej się do zastosowania wiedzy z dziedziny badań podstawowych, pochodzącej z uniwersytetów i wspieranych przez państwo placówek badawczych w celu przyspieszenia w ten sposób transferu wiedzy koniecznego dla innowacyjności i konkurencyjności. Także tu Komitet wielokrotnie wysuwał sugestie ⁽³⁾ dotyczące w szczególności niezbędnej poprawy i uatrakcyjnienia wymiany osób (mobilności) między akademią i przemysłem.

4.8.2 **Przedsiębiorczość i polityka przemysłowa.** Przede wszystkim to właśnie zakładanie małych przedsiębiorstw jest istotnym motorem innowacji i wzrostu gospodarczego. Problematyka tego rodzaju nowo zakładanych przedsiębiorstw koncentruje się jednak często w pierwszym rzędzie nie na niewystarczającym wspieraniu badań i rozwoju, lecz na zagadnieniach poprowadzenia przedsiębiorstwa i marketingu oraz przede wszystkim na niewystarczającym długoterminowym zaopatrzeniu w środki finansowe, aby można było przetrwać okres początkowy przynoszący straty. W tym więc zakresie polityka przemysłowa i polityka badawcza muszą poszukiwać wspólnie rozwiązań pozwalających na stworzenie bodźców i szans rozwoju dla większej przedsiębiorczości w Europie.

4.8.3 **Program SBIR w USA.** Ponadto Komitet zaleca, aby sięgnąć do amerykańskich doświadczeń związanych z programem Small Business Innovation Research (SBIR), w ramach którego rząd USA poprzez różne agencje wspiera zorientowane na rynek działania w zakresie BR, podejmowane przez małe i średnie przedsiębiorstwa ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ „Wspólnota może zakładać wspólne przedsiębiorstwa lub tworzyć inne struktury niezbędne dla prawidłowej realizacji programów wspólnotowych badań, rozwoju technologicznego i pokazów.”

⁽²⁾ Na ten temat patrz także punkt 4.7.2.

⁽³⁾ Patrz np. rozdział 7 i 8 (Dz.U. C 204 z 18.07.2000 r.).

⁽⁴⁾ Patrz <http://sbir.us/pm.html> oraz <http://www.zyn.com/sbir/funding.htm>.

4.9 **Otwarta koordynacja.** Komitet wypowiedział się już wielokrotnie za procedurą otwartej koordynacji ze strony Komisji, ale stale przy tym podkreślał, że może to się odbywać w stosunku do Państw Członkowskich tylko na zasadach dobrowolnych.

4.10 **Samoorganizacja i samokoordynacja.** Ponadto Komitet również wielokrotnie wskazywał na funkcjonującą na zasadach bottom-up samoorganizację i samokoordynację podmiotów naukowo-technicznych w ramach UE, które to podmioty znają się wzajemnie w swoich dziedzinach dzięki publikacjom, konferencjom i warsztatom, oddziaływają z własnej inicjatywy na formułowanie programów i przyczyniają się do koordynacji wynikającej z wzajemnego oddziaływania między konkurencją a kooperacją (patrz niżej). W ten sposób powstały miarodajne i obejmujące cały świat międzynarodowe inicjatywy badawcze, programy oraz placówki i tym samym rozpowszechniały one koncepcję Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Należy to uznać i czynić z tego użytek.

4.11 **Wspieranie konkurencji.** W tym kontekście Komitet wita z zadowoleniem fakt, że Komisja zaliczyła „wspieranie konkurencji” do grupy swoich sześciu priorytetowych celów. Wspiera on Komisję w jej oczekiwaniach osiągnięcia drogą konkurencji wartości dodanej na płaszczyźnie europejskiej. W tym celu Komitet⁽¹⁾ powtarza swoje poprzednie stanowisko, a mianowicie: nauka i badania żyją z konkurencji o najlepsze pomysły, procedury i wyniki i z niezależnej reprodukcji (lub podważania), a więc „certyfikacji” nowej wiedzy oraz jej rozpowszechniania, pogłębiania i poszerzania. Należy więc umożliwiać i pielęgnować pluralistyczne i interdyscyplinarne podejście do badań i struktur badawczych w celu stymulowania i wykorzystywania wynikającej z tego konkurencji o najlepsze pomysły i wyniki.

4.12 **Konkurencja, kooperacja i koordynacja.** Między takimi celami, jak konkurencja, kooperacja i koordynacja mogą powstawać przeciwieństwa tym bardziej, im bardziej zadania związane są z opracowywaniem produktu. Z tego winny wynikać granice danych optymalnych obszarów zastosowań i tym samym również wybór stosownych instrumentów. Tak dużo konkurencji, na ile jest to możliwe, tak dużo kooperacji, na ile jest to konieczne.

4.13 **Masa krytyczna i konkurencja globalna.** Cele badawczo-rozwojowe, których masa krytyczna również w formie pojedynczego obiektu przekracza możliwości poszczególnych państw członkowskich i które w związku z tym może być zasadniczo zrealizowane tylko wspólnymi siłami państw europejskich, jak np. duże infrastruktury czy też określone duże projekty technologiczne, muszą w jeszcze większym stopniu niż inne cele sprostać globalnej konkurencji (patrz także rozdział „Wymiar międzynarodowy”) i sprawdzić się we współzawodnictwie w skali globalnej. Do tego odnosi się także to, co zostało powiedziane tu w sprawie „platform technologicznych”.

(1) Punkt 4.2.2, 4.2.3 i 4.2.4 z (Dz.U. C 95 z 23.04.2003 r.).

4.14 **Europejska Rada ds. Badań Naukowych (European Research Council ERC).** Jak to już zasugerowano w niedawnej opinii⁽²⁾ Komitet wspiera Komisję w jej zamiarze powołania do życia „Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych” (ERC). Miano by jej powierzyć sprawy związane z kształtowaniem i wspieraniem resortu badań podstawowych, a miałyby ona być utrzymywany przez „Scientific Community”. Rada realizowałaby swoje zadania całkowicie autonomicznie i zgodnie z zasadami przyjętymi w odnoszących sukcesy odpowiednich instytucjach państw członkowskich lub USA. W celu wykorzystania efektów powiązań między poszczególnymi kategoriami badań Komitet zaleca powoływanie do ERC wybitnych naukowców z obszaru przemysłowych prac badawczych.

4.15 **Peer Review.** Istotnym instrumentem do oceny winno być „Peer Review”. Jednak w celu zrekompensowania znanych słabości (np. konfliktów interesów) występujących nawet w tym znanym systemie oceny w ramach ERC, a szerzej w ramach organizacji wspierającej⁽³⁾ winni być zatrudniani doświadczeni naukowcy legitymujący się własnym dorobkiem naukowym i znający doskonale powierzony im specyficzny obszar merytoryczny.

4.16 **Wspieranie karier.** Komitet wyraźnie popiera zadanie uatrakcyjnienia nauki, badań i rozwoju jako celu zawodowego, zainteresowania nim najbardziej uzdolnionych osób i odpowiedniego wspierania karier zawodowych. Tym tematem zajął się on bardzo obszernie w swojej niedawnej opinii⁽⁴⁾ i poparł on w tym zakresie starania Komisji.

4.16.1 **Niezadowolające stosunki umowne dotyczące naukowców.** Szczególny problem stanowią tu istniejące w wielu Państwach Członkowskich taryfy wynagrodzeń i warunki umowne, które są związane z wyraźnymi stratami finansowymi, przede wszystkim w przypadku młodych naukowców, w porównaniu z karierami w gospodarce prywatnej, a nawet w porównaniu z podobnymi karierami w służbie publicznej. Wskazuje on ponownie na to, że potrzebne jest pilne podjęcie działań w tym zakresie, przede wszystkim ze strony Państw Członkowskich.

4.17 **Unikanie nakładających się na siebie lub równoległych instancji.** Działalność badawcza wymaga również realizacji zadań w dziedzinie planowania, przedsiębiorczości, administracji i rzeczoznawstwa, które muszą być wykonywane przez doświadczonych naukowców. Wobec inflacji wniosków, ekspertyz i procesów monitoringu Komitet ponawia swoje zalecenie⁽⁵⁾, aby Komisja zajęła się tym zagadnieniem i oddziaływała w kierunku wprowadzania efektywnych, skoordynowanych procedur (w szczególności z i między zainteresowanymi instancjami Państw Członkowskich), co pozwoliłoby na uniknięcie istnienia zbyt wielu działających oddzielnie od siebie pionowych (ale także poziomych/równoległych) instancji (i procedur) zatwierdzających, kierujących i kontrolnych oraz wynikającej z tego nieproduktywnej działalności.

(2) Dz.U. C 110 z 30.4.2004.

(3) Dlatego też Komitet wielokrotnie dotychczas zalecał, aby podobnie działały sektory Komisji odpowiedzialne za wspieranie badań.

(4) Dz.U. C 110 z 30.04.2004 r. (CESE 305/2004), jak również CESE 1086/2004.

(5) CESE 305/2004; rozdział 5.18 (Dz.U. C 110 z 30.04.2004 r.).

4.18 **Wybór ekspertów.** Jednocześnie należy zwracać uwagę na pozyskiwanie naukowców odnoszących szczególne sukcesy w danej dziedzinie i szczególnie doświadczonych ekspertów, ponieważ w innym przypadku wzrosłoby ryzyko dokonywania błędnych ocen, przy czym należy jednak zastrzec, że generalnie należy dążyć do zmniejszenia obecnego poziomu korzystania z opinii ekspertów. Aby mogło się to udać, procedury wyboru pozyskiwanych ekspertów muszą być jednak uwolnione od obecnego nadmiernego i nieelastycznego balastu biurokratycznego, który działa szczególnie odstrasza i właśnie na naukowców, którzy odnieśli sukces.

4.19 **Procedury oceny.** Być może niektóre krytykowane przez Scientific Community procedury są wynikiem opierającej się na dobrych przesłankach próby wdrożenia i zastosowania znormalizowanych kryteriów oceny na zbyt złożonym i delikatnym obszarze, zamiast odwołania się do doświadczenia ludzi. Komitet uznaje wprowadzenie zamiar możliwie daleko idącego wyłączenia — zgodnie z zasadami przejrzystości i obiektywności — subiektywnych ocen z uwagi na możliwość ich podważania, ale stwierdza, że w wyniku tego powstaje niemożliwy do rozwiązania dylemat. Oceny osiągnięć naukowych i kreatywności nie można zautomatyzować lub delegować na osoby niedoświadczone.

4.20 **Dwa nowe tematy: astronautyka i badania w dziedzinie bezpieczeństwa.** W komunikacie Komisji nie są jeszcze omawiane priorytety tematyczne. Jedynym wyjątkiem jest tu odniesienie do badań podstawowych⁽¹⁾ oraz do dwóch nowych tematów astronautyki i badań w dziedzinie bezpieczeństwa. Komitet przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji, aby obecnie również Komisja zajęła się zadaniami w zakresie astronautyki i badań w dziedzinie bezpieczeństwa na szczeblu europejskim i podtrzymuje swoje wcześniejsze zalecenia dotyczące astronautyki⁽²⁾. Komitet zaleca jednak, aby te obydwie zadania zostały ulokowane poza budżetem przewidzianym dla Siódmego Programu Ramowego i poza Priorytetami tematycznymi programu ramowego, ponieważ wyróżniają się one różnorodnymi właściwymi im cechami charakterystycznymi, które nie pasują do procedur realizacji programu ramowego.

4.20.1 W przypadku **astronautyki** istnieje już przekonujący i skuteczny program, który jest koordynowany i realizowany przez ESA i europejski przemysł kosmiczny i lotniczy i do którego wniosły już swój istotny wkład także instytucje badawcze Państw Członkowskich. Dlatego też zalecany w całej pełni przez Komitet udział Komisji winien zostać sfinansowany i oddzielnie, tzn. w ramach istniejących umów korporacyjnych między ESA i Komisją, ale poza programem ramowym. Komitet jest zainteresowany zapoznaniem się dodatkowymi szczegółami w tym zakresie.

4.20.2 W przypadku **badania w dziedzinie bezpieczeństwa** w całej Europie istnieje duże zainteresowanie sposobem działania Wspólnoty. Było to już wielokrotnie dyskutowane w ramach Komitetu i odpowiednio uwypuklane i dlatego Komitet udziela wyraźnego wsparcia temu, aby zająć się tym tematem.

⁽¹⁾ Patrz punkt 3.5.

⁽²⁾ Dz.U. C 112 z 30.04.2004 r.).

Związane są z tym jednak zagadnienia zachowania tajemnicy i ewentualnego zastosowania zadań w dziedzinie obrony wewnętrznej lub zewnętrznej, które wymagają odrębnego podejścia w stosunku do Priorytetów Tematycznych programu ramowego (gdzie wymagana jest np. przejrzystość). Dlatego też również w tym przypadku powinno zostać stworzone samodzielne przedsięwzięcie znajdujące się poza obszarem finansowania i instrumentalizacji w ramach programu ramowego.

5. Podsumowanie

5.1 Komitet podkreśla decydujące znaczenie badań i prac rozwojowych dla globalnej konkurencyjności Europy, a tym samym także dla celów Lizbony. Komitet popiera w związku z tym działania zaproponowane w komunikacie Komisji i przedstawione tam cele.

5.2 Dotyczy to w szczególności celu 3 % oraz proponowanego podwojenia wspólnotowego budżetu na BR (na program ramowy plus program Euratom). Komitet apeluje do Rady i Parlamentu o przyjęcie propozycji, a do rządów Państw Członkowskich apeluje o spełnienie tego postulatu w narodowych budżetach na BR, do przemysłu zaś apeluje on o odpowiednio ukierunkowane wzmocnienie z jego strony inwestycji w dziedzinie badań i prac rozwojowych w Europie.

5.3 Komitet zwraca uwagę na to, że cel 3 % jest zgodny z obecną sytuacją w dziedzinie konkurencji, a w przyszłości musi zostać dostosowany do rozwijających się trendów np. w USA i Azji Południowo-Wschodniej.

5.4 Komitet popiera zamiar Komisji wykorzystania części środków funduszy strukturalnych w celu rozwoju potencjału badawczego i infrastruktury badawczej, tak aby całkowicie wykorzystać potencjał UE 25 oraz uwzględnić sytuację przejściową w nowych Państwach Członkowskich. Ponadto Komitet zaleca wykorzystanie do tego celu także Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego.

5.5 Komitet popiera zamiar Komisji zastosowania najbardziej efektywnych procedur wykonawczych i poprawy praktycznej realizacji programu. W związku z tym zaleca uproszczenie i uelastycznienie instrumentów przy jednoczesnym daleko idącym zachowaniu ciągłości. Wnioskodawcy muszą być w stanie dopasować instrumenty do optymalnej struktury i wielkości projektu wymaganej dla danego zadania. Dotyczy to także „platform technologicznych”. Komitet przyłącza się do sprawozdania Marimon.

5.6 Komitet zaleca włączenie w większym niż dotychczas stopniu odpowiednich MSP do badań i prac rozwojowych oraz do procesu innowacyjności i zwraca tu uwagę na analogiczny program SBIR w USA. Ponadto Komitet zaleca współdziałanie między polityką wobec przedsiębiorstw i polityką badawczą w celu wspierania i wykorzystania potencjału MSP i nowo zakładanych przedsiębiorstw dla innowacji i rozwoju gospodarczego.

5.7 Komitet popiera zamiar Komisji przyjęcia tematów astronautyki i badań w dziedzinie bezpieczeństwa jako nowych głównych punktów tematycznych; zaleca on (z odpowiednim uzasadnieniem) traktowanie ich i finansowanie jako oddzielnych kategorii poza programem ramowym.

5.8 Komitet popiera zamiar Komisji włączenia badań podstawowych per se do programu ramowego i wspierania ich w ramach konkurencji europejskiej oraz powołania w tym celu do życia niezależnej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (European Research Council).

5.9 Komitet zwraca uwagę na zasadnicze znaczenie splotu powiązań między takimi kategoriami badań, jak badania

podstawowe, badania stosowane (badania wstępne) i prace rozwojowe. Wymaga to wyważonego wspierania tych kategorii.

5.10 Komitet popiera zamiar Komisji uatrakcyjnienia Europy dla najlepszych naukowców oraz pozyskiwania uzdolnionych młodych ludzi do karier naukowych i zapewnienia ich realizacji. Tu istnieje konieczność działania przede wszystkim ze strony Państw Członkowskich.

W odniesieniu do wielu innych ważnych aspektów, zaleceń i uwag Komitet odsyła do szczegółowych rozdziałów 3 i 4.

Bruksela, 15 grudnia 2004 r.

Przewodnicząca

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie propozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zmieniającej dyrektywy Rady 78/660/EWG I 83/349/EWG

COM(2004) 177 końcowy -2004/0031 (COD)

(2005/C 157/21)

W dniu 21 kwietnia 2004 r. Rada, działająca na podstawie art. 44 ust. 2 lit. g Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej

Sekcja ds. Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu na ten temat, przyjęła swoją opinię w dniu 8 września 2004 r. Sprawozdawcą był **Jörg Freiherr Frank von Fürstenwerth**.

Na 413 sesji plenarnej w dniach 15-16 grudnia 2004 r. (posiedzenie z dn. 15 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny, stosunkiem głosów 86 do 3 przy 1 głosie wstrzymującym się, przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 Propozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy 78/660/EWG i 83/349/EWG, wpisuje się w szerszy kontekst działań UE w ramach Planu Działania dotyczącego usług finansowych (*Financial Services Action Plan*). W tym względzie szczególnie istotne znaczenie ma komunikat Komisji w sprawie modernizacji prawa spółek i ulepszenia ładu korporacyjnego w UE — planu przyszłych działań (COM(2003) 284), wdrożenie międzynarodowych standardów rachunkowości począwszy od roku 2005 oraz dyrektywy w sprawie nadużyć rynkowych i prospektów [emisyjnych].

1.2 Od roku 1996 Komisja Europejska pracowała nad poprawą i ujednoczeniem jakości badań ustawowych spra-

wozdań finansowych w Unii Europejskiej. W dążeniu do realizacji powyższego celu w maju 2003 r. przedstawiono dziesięciopunktowy plan działania (komunikat Komisji w sprawie wzmocnienia badań ustawowych w Unii Europejskiej; COM/2003/286). Jeden ze wspomnianych punktów dotyczy nowelizacji Ósmej Dyrektywy Rady 84/253/EWG w sprawie prawa spółek. Aktualna propozycja dyrektywy ma na celu zastąpienie Ósmej Dyrektywy w sprawie prawa spółek.

1.3 Działania zaproponowane w dyrektywie mają na celu przywrócenie wiarygodności informacji finansowych i zaufania do rynków finansowych. Mimo iż propozycja stanowi odzwierciedlenie polityk w zakresie badań ustawowych, realizowanych od roku 1996, a nie bezpośrednio odpowiedź na niedawne skandale finansowe, te ostatnie także zostały uwzględnione.